

FINN NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ 1. 2014/15. I. FÉLÉV	KÓKAI KRISZTINA FINNUGOR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK krisztina.kokai87@gmail.com
--	--

4. lecke

I. Feladat: igeragozás

	SYÖDÄ 'eszik'	JUODA 'iszik'
Sg1		
Sg2		
Sg3		
P11		
P12		
P13		

II. Feladat: Egészítsd ki a mondatokat, használd a megfelelő partitivusi alakokat!

Syön...

leipä	peruna
karjalanpiirakka	kurkku
puuro	tomaatti
juusto	porkkana
kala	sipuli
keitto	sitruuna
liha	appelsiini
kana	banaani
muna	omena
makkara	suklaa
kalakukko	kakku
jäätelö	pulla

Juon...

kahvi	alkoholi
maito	punaviini
tee	olut
mehu	siideri
vesi	kalja

III. Feladat: Egészítsd ki a mondatokat a megfelelő ragozott alakokkal!

1. _____ (juoda) sinä usein _____ (kaakao)?
2. Entä _____ (tee)?
3. Minä _____ (syödä) nyt _____ (leivos)
ja _____ (juoda) _____ (kahvi).
4. Me _____ (juoda) _____ (olut).
5. Perttu _____ (juoda) _____ (vesi).
6. _____ (syödä) sinä paljon _____ (suklaa)?
7. Minä _____ (syödä, tagadás) _____ (makkara).
8. Minä _____ (juoda, tagadás) _____ (alkoholi).
9. Te _____ (syödä, tagadás) _____ (liha).
10. He _____ (juoda, tagadás) _____ (mehu).

IV. Gyakorlat

- Kuinka vanha sinä olet?
- Olen _____ vuotta (vanha). / Olen _____ -vuotias.

- Milloin olet syntynyt?
- Olen syntynyt vuonna _____.

GENITIVUS

- birtokos eset
- ragja: **-n**
- *Kenen?* 'kié?' pl. Kaisa : *Kaisan* 'Kaisáé', Matti : *Matin* 'Mattié', *Petterin sanakirja* 'Petteri szótára'
- gyenge fok használatos (fokváltakozás !) pl. tyttö : *tytön*, kukka : *kukan*

Személyes névmások:

minä : *minun*

sinä : *sinun*

hän : *hänen*

me : *meidän*

te : *teidän*

he : *heidän*

Mutató névmások:

tämä : *tämän*

tuo : *tuon*

se : *sen*

nämä : *näiden*

nuo : *noiden*

ne : *niiden*

Funkciói:

- **Birtokviszony:**

- **Birtokos jelző**

Juhan talo 'Juha háza', *tämän tytön auto* 'ennek a lánynak az autója'

- **Birtoklást kifejező melléknévképző, minőségjelző**

pl. *Debrecenin yliopisto* 'Debreceni Egyetem', *Turun kaupunki* 'Turku városa', *suomen kieli* ' finn nyelv', *unkarin kieli* 'magyar nyelv'; *suomen kielen opettaja* ' finn nyelvtanár' (! *suomalainen opettaja* ' finn (nemzetiségű) tanár)

- **Egyéb funkciói pl.:**

- **jelző módhatározói bővítményeként** *hirveän vaikea* 'szörnyen nehéz, *kamalan kylmä* 'borzalmasan hideg

- **névutók vonzata** *ikkunan alla* 'az ablak alatt', *joulun jälkeen* 'karácsony után'

FOKVÁLTAKOZÁS (Astevaihtelu)

- a névszó- és igeragozás során egyaránt fellép

- a zöngétlen zárhangokat érinti: *p, t, k*; ha az utolsó szótag szótagkezdő mássalhangzója

- ! nem érvényesül: birtokos személyragok előtt, illativus, idegen szavak, új jövevényszavak esetén, ill. nem érinti a következő hangkapcsolatokat sem: *-tk-* matka : matkan 'út, utazás', *-sk-* kioski : kioskin 'kioszk', *-st-* posti : postin 'posta'; igeragozásnál E/3 és T/3 személyben

1) Mennyiségi változás

<i>pp : p</i>	loppu : lopun 'valaminek a vége'
	oppia : opin 'tanul'
<i>tt : t</i>	tyttö : tytön 'lány'
	ottaa : otan 'vesz, fog'
<i>kk : k</i>	kukka : kukan 'virág'
	nukkua : nukun 'alszik'

2) Minőségi változás

<i>p : v</i>	apu : avun 'segítség'
	saapua : saavun 'érkezik'
<i>t : d</i>	katu : kadun 'utca'
	tietää : tiedän 'tud'
<i>k : ø</i>	jalka : jalan 'láb'
	lukea : luen 'olvas'

3) Teljes hasonulás

<i>mp : mm</i>	kampa : kamman 'fésű'
	ampua : ammun 'ló'
<i>nt : nn</i>	ranta : rannan 'part'
	antaa : annan 'ad'
<i>lt : ll</i>	silta : sillan 'híd'
	kieltää : kiellän 'tilt'

rt : rr   **parta** : parran 'szakáll'
                                     ymmärtää : ymmärrän 'ért'
nk : ng   **kenkä** : kengän 'cipő'
                                     onkia : ongin 'horgászik'

- Ritkább esetek: pl. *lke : lje kulkea* : kuljen 'jár', *uku : uvu puku* : puvun 'ruha', *yky : yvy kyky* : kyvyn 'képesség'.
- Fordított esetek: pl. *osoite* : osoitteen 'cím', *kuningas* : kuninkaan 'király', *työskennellä* : työskentelen 'dolgozik'.

V. Feladat: Kapcsold a genitivus ragját a szavakhoz!

tyttö	leipä
ilta	kuppi
kaupunki	Matti
silta	viikko
Pekka	mökki
laukku	takki
koti	poika
jalka	kukka
katu	matto
kenkä	mato
ruoka	lintu
asunto	sänky
lamppu	lippu
kortti	kirkko
työpaikka	pöytä
apu	ranta

SZÓSZEDET

alkoholi	alkohol	makkara	kolbász
appelsiini	narancs	mato	féreg
asunto	lakás	matto	szőnyeg
banaani	banán	mehu	gyümölcslé
ilta	este	muna	tojás
jalka	láb	mökki	nyaraló
juoda	iszik	olut	sör
juusto	sajt	omena	alma
jäätelö	fagyó	paljon	sok
kaakao	kakaó	peruna	krumpli
kahvi	kávé	poika	fiú
kakku	torta, sütemény	porkkana	sárgarépa
kala	hal	pulla	finn sütemény
kalakukko	cipóban sült hal	punaviini	vörösbor
kalja	házisör	puuro	kása
kana	tyúk	pöytä	asztal
karjalanpiirakka	karjalai pirog	ruoka	étel
katu	utca	siideri	sider
kaupunki	város	silta	híd
keitto	leves	sipuli	hagyma
kenkä	cipő	sitruuna	citrom
kirkko	templom	suklaa	csoki
kortti	kártya, képeslap	syödä	eszik
koti	otthon	sänky	ágy
kukka	virág	takki	kabát
kurkku	uborka	tee	tea
lamppu	lámpa	tomaatti	paradicsom
laukku	táska	tyttö	lány
leipä	kenyér	työpaikka	munkahely
leivos	sütemény	usein	gyakran
liha	hús	vanha	öreg, idős
linttu	madár	vesi	víz
lippu	zászló, jegy	viikko	hét (időtartam)
maito	tej		